

Het vertrouwen van de land- en tuinbouwers daalt, maar er is hoop voor de toekomst

Crelan stelt de Vertrouwensindex Land- en Tuinbouwsector 2015 voor

In aanloop van de landbouwbeurs in Libramont, waar Crelan hoofdsponsor is, peilt de bank ook jaarlijks naar het vertrouwen bij de land- en tuinbouwers. Voor het onderzoek 2015 merken we een algemene daling van het vertrouwen op. De druk op de prijzen en de onzekerheid in verband met de nieuwe regelgeving zijn enkele van de oorzaken. Toch stellen we ook vast dat de sector nog heel wat opportuniteiten ziet die een positief effect kunnen hebben op de groei en ontwikkeling van de land- en tuinbouwbedrijven.

Vinger aan de pols

Voor het negende jaar op rij peilde Crelan met haar Vertrouwensindex naar het vertrouwen van de land- en tuinbouwers in hun sector. De land- en tuinbouwers vormen een belangrijke doelgroep voor Crelan die deze klanten bedient met gespecialiseerde diensten en advies.

De bank vindt het dan ook belangrijk om via deze Vertrouwensindex te meten wat er leeft binnen de sector en hoe de land- en tuinbouwer de economische omgeving percipieert.

Als coöperatieve bank met roots in de landbouw, vindt Crelan het belangrijk om de

sector te steunen, door professioneel advies en een aangepast productengamma, maar ook door een sterk engagement in de landbouwsector. Crelan is hoofdsponsor van de belangrijkste landbouwbeurzen van het land, waaronder de Beurs voor landbouw, bosbouw en agrovoeding van Libramont, de bank steunt ook het wetenschappelijk onderzoek in de sector, onder meer met de Crelan Leerstoel voor duurzame innovatie in de landbouw aan de UGent en met de uitreiking van de Crelan Agri Innovation Awards. Ten slotte versterkt Crelan haar engagement door het onderzoek in de sector via de jaarlijkse Crelan Vertrouwensindex: op die manier houdt ze de vinger aan de pols en kan ze haar producten- en dienstenpakket nog beter afstemmen op de noden van de land- en tuinbouwers.

De systematiek

De resultaten van de Vertrouwensindex 2015 zijn gebaseerd op telefonische enquêtes bij 1.094 Belgische landbouwers in de periode van 30 maart tot 28 april 2015.

Via een aantal basisvragen is onderzocht hoe de land- en tuinbouwers hun beroep beoordelen, of ze het aan derden zouden aanbevelen, of ze opnieuw zouden kiezen voor het beroep, hoe ze hun financieel resultaat evalueren en of ze investeringsplannen hebben.

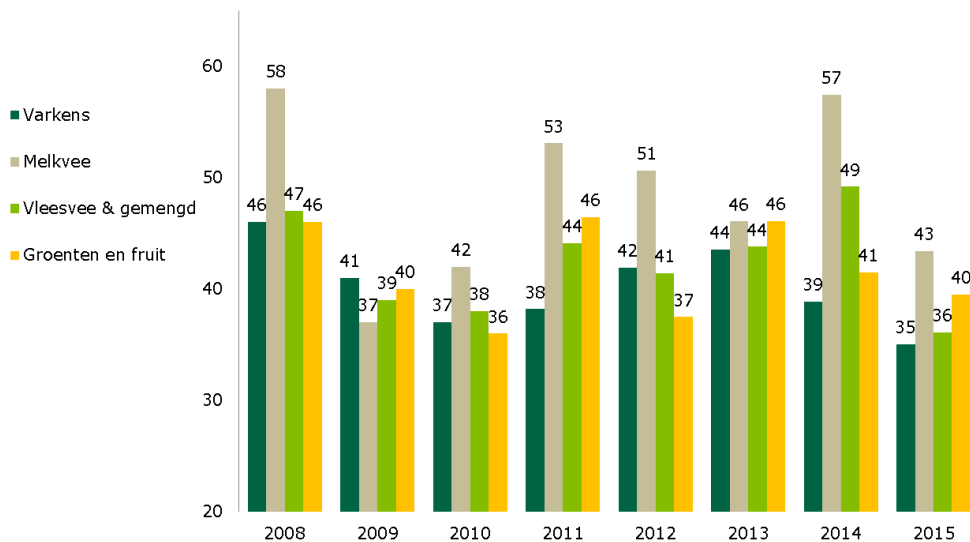
Dit jaar ging de enquête ook dieper in op een SWOT-analyse die de deelnemers zelf invulden.

Het vertrouwen daalt

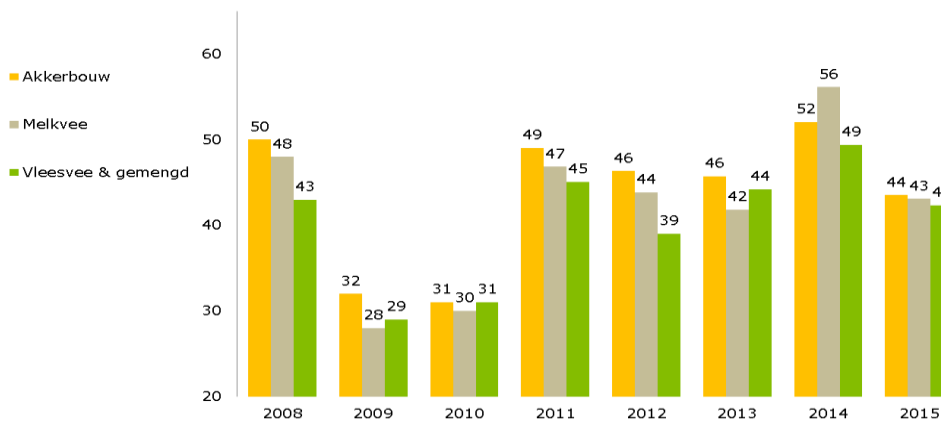
Het onderzoek toont aan dat het vertrouwen van de land- en tuinbouwers daalt. De index daalt op nationaal niveau met 8 eenheden (van 48 naar 40). In Wallonië is de terugval (van 51 naar 42) groter dan in Vlaanderen (van 46 naar 39) maar blijft het vertrouwen nog altijd op een hoger niveau.

De daling van het vertrouwen is een algemeen verschijnsel over alle sectoren en regio's heen. Toch merken we zowel in Vlaanderen als in Wallonië dat de grootste daling zich voordoet in de melkveesector. Daarnaast is er een grote terugval van het vertrouwen in de sector van het vleesvee & gemengd rundvee in Vlaanderen en in de akkerbouw in Wallonië.

Evolutie per sector in Vlaanderen

Evolutie per sector in Wallonië

Het dalende vertrouwen weerspiegelt zich ook in de andere onderzoekscriteria. Minder dan de helft van de land- en tuinbouwers (43% in Wallonië en 46% in Vlaanderen) evalueert zijn beroep als positief. Dit is een significante achteruitgang ten opzichte van 2014 (-24% in Wallonië en -14% in Vlaanderen).

Een bijkomend gevolg is dat minder Vlaamse land- en tuinbouwers hun beroep aanraden aan hun kinderen en familie, in Wallonië blijft dat aantal eerder stabiel. Ook minder land- en tuinbouwers zouden op dit moment opnieuw voor hun beroep kiezen.

Het inkomen van de land- en tuinbouwers staat onder druk

Het inkomen in de sector staat onder druk en dat is ongetwijfeld een van de grootste oorzaken van het dalende vertrouwen. In beide regio's percipiëren de land- en tuinbouwers het financiële resultaat van de laatste 12 maanden sterk negatief (53% in Wallonië en 64% in Vlaanderen geeft een negatieve beoordeling). Deze lage scores evenaren nog niet het niveau van de crisisjaren 2009 en 2010, maar vertegenwoordigen wel het zwakste resultaat van de voorbije vijf jaar.

Ook het aantal bedrijven dat aangeeft betalingsproblemen te hebben, stijgt licht in Vlaanderen (tot 18%, +3%) en meer uitgesproken in Wallonië (tot 28%, +9%). Deze liquiditeitstekorten worden vooral opgevangen via een krediet op middellange termijn, een overbruggingskrediet, een kaskrediet of een vraag tot uitstel van betaling van kapitaal.

Het gedaalde vertrouwen leidt tot een daling van de investeringsbereidheid op middellange termijn (van 2 tot 5 jaar). In Vlaanderen zegt 23% investeringen te plannen (-4%), in Wallonië is dat 29% (-6%). Voor de investeringen op korte termijn (binnen het jaar) noteren we een stijging in Vlaanderen tot 24% (+5%) en een daling in Wallonië tot 17% (-6%).

De voornaamste bestemmingen voor deze investeringen blijven de bouw en renovatie van bedrijfsgebouwen, de uitbreiding en aankoop van materieel en de aankoop van gronden. De klemtoon ligt hierbij ook op investeringen die de energiekosten verlagen.

Context van de enquête

De druk op de prijzen en de prijsvolatiliteit

Overproductie in bepaalde sectoren, het Russische handelsembargo tegen sommige Europese landbouwproducten en de terugval van de Chinese vraag naar melk(poeder) zijn elementen die druk op de prijzen leggen. Dat manifesteerde zich zeer sterk bij de prijzen voor melk, graan, aardappelen en varkensvlees. Daarnaast is er ook de superheffing in de melkveesector in Vlaanderen.

Gewijzigde en complexe wet- en regelgeving

Net zoals vele sectoren wordt de land- en tuinbouwsector geconfronteerd met een gewijzigde (striktere), toegenomen en complexere wet- en regelgeving. Zo is er de implementatie van het nieuwe GLB-beleid (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid) met de klemtoon op vergroening en dalende betalingsrechten. Meer specifiek in Vlaanderen de voorstellen voor IHD (instandhoudingsdoelstellingen) en PAS (Programmatische Aanpak Stikstof) en de gewijzigde VLIF-reglementering (Vlaams Landbouwinvesteringfonds). In Wallonië wacht men nog op de nieuwe ISA-reglementering (Investissement dans le Secteur Agricole).

Dat leidt tot druk bij de land- en tuinbouwers, niet alleen op het vlak van de toegenomen kennisvereisten, maar ook op het vlak van investeringen en economische haalbaarheid. Misschien nog belangrijker is de onzekerheid die hiermee gepaard gaat.

Een SWOT-analyse door de sector

Naast de basisvragen behandelt de Crelan-Vertrouwensindex elk jaar een nieuw actueel thema. Ditmaal werd aan de land- en tuinbouwer gevraagd om een SWOT-analyse voor zijn beroep op te stellen.

Hieruit blijkt dat ondanks de daling van het vertrouwen de land- en tuinbouwers toch nog heel wat opportuniteiten voor hun activiteit zien.

Sterkten (Strengths)

De nationale top 3 ziet er als volgt uit: de gezondheid van de bedrijfsleider, de efficiënte organisatie en stabiele afnemers. In Vlaanderen wordt deze top 3 aangevuld met de nodige vergunningen en in Wallonië met de financiële reserves.

Zwakten (Weaknesses)

Ook de top 3 van de belangrijkste zwakten lopen gelijk, weliswaar met een iets andere regionale volgorde. Op nummer 1 komt in Wallonië de kostprijs per eenheid product (nr. 3 in Vlaanderen). In Vlaanderen is er het meeste aandacht voor het feit dat de land- en tuinbouwer geen of quasi geen invloed heeft op de prijsbepaling (nr. 3 in Wallonië). De schaarste aan beschikbare landbouwgrond in de omgeving van het bedrijf bekleedt in beide regio's de tweede plaats.

Bedreigingen (Threats)

De Vlaamse land- en tuinbouwer hekelt de onzekerheid over de algemene regelgeving, ziet de milieubeperkingen als een ernstige bedreiging en er heerst een gebrek aan vertrouwen in de overheid. De prijsvolatiliteit, de zwakke rendabiliteit en de wijzigingen door het gemeenschappelijk landbouwbeleid baren zijn Waalse collega's zorgen.

Opportunities (Opportunities)

Zowel in Vlaanderen als Wallonië zien de land- en tuinbouwers mogelijkheden om de efficiëntie op het bedrijf verder te laten verbeteren. Het volgen van aangepaste vorming kan hier volgens hen zeker toe bijdragen. Daarnaast verwachten de Waalse land- en tuinbouwers veel van diversificatie, samenwerking met collega's en het indekken van prijzen via termijnmarkten. In Vlaanderen ligt de klemtoon iets meer op automatisering, informatisering van bedrijfsgegevens en op de precisielandbouw.

Hoopvol voor de toekomst mits enkele condities

Luc Versele, CEO van Crelan: "Als coöperatieve bank heeft Crelan altijd al dicht bij haar klanten gestaan. Nu de Belgische coöperatieve Kassen de enige aandeelhouders zijn en we bijgevolg een 100 % Belgische bank zijn met een volledige coöperatieve verankering, staan we nog dichter bij onze klanten en zullen we nog meer de nadruk leggen op een persoonlijke vertrouwensrelatie.

Ook bij onze landbouwklanten. De Crelan Vertrouwensindex is voor de bank een manier om voeling te houden met de sector en op de hoogte te zijn van de verzuchtingen van de land- en tuinbouwers. Op die manier kunnen we ons advies nog meer afstemmen op de noden van de sector.

De land- en tuinbouwsector staat al enkele jaren onder druk. Van een land- en tuinbouwer wordt meer en meer verwacht. Hij moet tegelijkertijd technisch, commercieel, financieel en organisatorisch expert zijn.

Met de toevloed aan nieuwe reglementering en de druk op de marges hoeft het niet te verwonderen dat het vertrouwen binnen de sector daalt. Toch is het belangrijk en een positief signaal dat de land- en tuinbouwer ook nog heel wat opportuniteiten ziet die de groei van zijn bedrijf kunnen stimuleren. Deze opportuniteiten liggen dan vooral in efficiëntieverbetering via wetenschappelijk onderzoek, informatisering, samenwerking en een goede vorming.

Een stabiele en duidelijke regelgeving, een aanvaardbaar milieukader en eerlijke prijzen zijn wel belangrijke voorwaarden die het vertrouwen opnieuw moeten opkrikken.

Op die manier blijft er een mooie toekomst mogelijk voor deze belangrijke sector. Crelan staat alleszins klaar om de sector die haar zo na aan het hart ligt, verder te ondersteunen met gepast advies en gepaste producten en met allerlei initiatieven waaronder deze Vertrouwensindex.”

Meer info

De volledige onderzoeksresultaten zijn beschikbaar op www.crelan.be/land- en tuinbouwer. Vragen over de onderzoeksresultaten kunt u stellen aan onze cel Market Management Land- en Tuinbouw:

- Stef Mertens: +32 2 558 72 77 of +32 477 47 55 64 voor Vlaanderen
- Vincent Van Zande: +32 2 558 71 77 of +32 472 96 96 50, voor Wallonië

Over Crelan

Crelan is een coöperatieve Belgische bank die een beleid van gestage en duurzame groei voert. De bank heeft een ruim aanbod bank- en verzekeringsproducten voor de particulieren, de zelfstandigen, de ondernemers en de land-en tuinbouwers. De bank voert een gezond beleid, gesteund op de coöperatieve waarden: transparantie, duurzaamheid, vertrouwen en engagement.

www.crelan.be
www.crelan.coop

Over de groep Crelan

De groep Crelan is samengesteld uit Crelan en haar dochters: Crelan Insurance, de nichebank Europabank en de onlinebank Keytrade Bank.

Groep Crelan = 3.517 medewerkers, 778 kantoren, 1,3 miljoen klanten, 282.280 coöperanten. (cijfers op 31/12/2014)

Perscontact:

Isabelle D'haeninck, directeur Institutionele en Interne Communicatie, Crelan
Tel.: + 32 (0) 2 558 72 75 of + 32 (0) 473 62 62 42

Leo De Roeck, sr. communicatie-adviseur, Crelan
Tel.: + 32 (0) 3 247 15 85 of + 32 (0) 499 96 52 81

press@crelan.be